A BIZOTTSÁG (EU) 2019/2180 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2019. december 16.)

az (EU) 2019/1700 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően a minőségjelentések részletes szabályainak és tartalmának meghatározásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az egyedi szinten, mintavétel útján gyűjtött adatokon alapuló, személyekre és háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretének létrehozásáról, a 808/2004/EK, a 452/2008/EK és az 1338/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint az 1177/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 577/98/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. október 10-i (EU) 2019/1700 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 13. cikke (6) bekezdésére,

mivel:

(1) A Bizottságnak meg kell határoznia a tagállamok által az Eurostatnak továbbítandó adatokkal összefüggésben a minőségjelentések részletes szabályait és tartalmát, többek között a pontossági követelmények betartásának értékeléséhez használandó módszerrel kapcsolatos javaslatokat is.

(2) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Európai Statisztikai Rendszer Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

E rendelet meghatározza a tagállamok által az (EU) 2019/1700 rendeletnek megfelelően a Bizottságnak (Eurostat) továbbítandó adatokra vonatkozó minőségjelentések részletes szabályait és azok előírt tartalmát, többek között vázolja a pontossági követelmények betartásának értékelésére szolgáló módszert.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

(1) „proxy-interjú”: nem azzal a személlyel folytatott interjú, akire vonatkozóan az információt kérik; a proxy-interjúra az egyes felmérésekben meghatározott, a proxy-interjú elfogadhatóságának eseteire vonatkozó konkrét szabályok alkalmazandók;

(2) „nemválaszolás”: az adatgyűjtésre irányuló felmérés meghiúsulása a kérdőív valamennyi adateleme vagy az adatgyűjtés céljából kijelölt sokaság valamennyi egysége, vagy mindkettő tekintetében, konkrétan:

a) „egységszintű nemválaszolás”: a nemválaszolás azon típusa, amikor az adatgyűjtés céljából kijelölt sokasághoz tartozó egységről nem történik adatfelvétel;

b) „tételszintű nemválaszolás”: a nemválaszolás azon típusa, amikor a sokaság kijelölt egységéről a felmérés valamely változója tekintetében nem történik adatfelvétel;

(3) „mintavételi hiba”: a teljes sokaságra vonatkozó érték és a véletlen mintából becsült érték eltérésének az a része, amely abból származik, hogy a sokaságnak csak egy részhalmazára vonatkozóan történt adatfelvétel;

([1]) HL L 261I, 2019.10.14., 1. o.

(4) „nem mintavételből származó hiba”: a felmérési becslésekben jelentkező olyan hiba, amely nem a mintavétel fluktuációjából ered;

(5) „helyettesítés”: a válaszadók tekintetében az eredetileg a mintába kiválasztott egység helyettesítése másik egységgel, ideértve a háztartások közötti vagy azon belüli helyettesítést;

(6) „válaszadásra megfelelő egységek”: a sokaság mintavételi keretből kiválasztott olyan egységeinek csoportja, amelyek a célsokaság részét képezik;

(7) „válaszadásra nem megfelelő egységek”: a mintában szereplő olyan egységek, amelyek nem képezik a célsokaság részét;

(8) „nettó minta” vagy „elért minta”: a sokaság mintavételi keretből kiválasztott olyan egységeinek csoportja (beleértve a helyettesítő egységeket is), amelyektől elegendő információt lehetett szerezni ahhoz, hogy az egység bekerüljön a felmérési becslésbe;

(9) „bruttó minta” vagy „kezdeti minta”: a sokaság mintavételi keretből eredetileg kiválasztott egységeinek csoportja. A bruttó minta magában foglalja a válaszadásra megfelelő egységeket (a nettó mintát és azokat az egységeket, amelyek nem adtak választ), valamint a válaszadásra nem megfelelő egységeket;

(10) „imputálás”: egy adott adatelemre vonatkozó érték megadására szolgáló eljárás, amennyiben nem áll rendelkezésre válasz.

3. cikk

Minőségjelentések

A minőségjelentéseknek a minőségre vonatkozó adatokat és metaadatokat kell tartalmazniuk, a mellékletben meghatározott minőségi kritériumoknak és statisztikai módszereknek megfelelően. Ezekben a jelentésekben azokról az esetekről is be kell számolni, amikor nem tartották be a megfelelő minőségi kritériumokat és/vagy nem alkalmazták helyesen a statisztikai fogalmakat.

4. cikk

A pontossági követelmények betartásának értékelésére szolgáló módszerek

A Bizottság (Eurostat) értékeli, hogy a tagállamok által az (EU) 2019/1700 rendelet II. melléklete alapján továbbított adatok milyen mértékben felelnek meg a pontossági követelményeknek. Amennyiben a Bizottság (Eurostat) a pontossági követelményeknek való meg nem felelést állapít meg, azt a következők figyelembevételével kell értékelni:

– annak nagyságrendje és gyakorisága, valamint a fő mutatók minőségére, különösen az összehasonlíthatóságukra gyakorolt hatása,

– azonnal orvosolható-e, és a tagállamok hatékony módon hajtják-e végre a szükséges korrekciókat,

– a meg nem felelés közvetett módon – mindenekelőtt becslési módszerekkel – enyhíthető-e, és a tagállamok tesznek-e megfelelő enyhítő intézkedéseket,

– a tagállamok milyen mértékben gyakorolnak ellenőrzést az olyan meg nem felelés fölött, amely az ellenőrzésükön kívül eső okok miatt alakulhat ki,

– a meg nem felelés egymást követő adatgyűjtések során való tartós fennállásának mértéke,

– van-e a Bizottság (Eurostat) által jóváhagyott korrekciós intézkedési terv, és azt hatékonyan hajtják-e végre; az említett terv értékelése során figyelembe veszik a meg nem felelés eseteinek orvoslásához szükséges időtartamot, különösen panelekre vonatkozó adatgyűjtés esetén.

5. cikk

A minőségjelentések továbbítására vonatkozó technikai standardok

(1) A minőségirányítás és a folyamatdokumentálás támogatása céljából a minőségjelentéseket a Bizottság (Eurostat) által megállapított technikai standardoknak megfelelően kell továbbítani.

(2) Az adatok elektronikus lekérdezésének lehetővé tétele érdekében a minőségjelentéseket az egységes belépési pont használatával kell megküldeni a Bizottságnak (Eurostat).

6. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2019. december 16-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

Minőségi kritériumok és statisztikai fogalmak

A minőségjelentésnek a minőségre vonatkozó adatokat és metaadatokat kell tartalmaznia a következő minőségi kritériumoknak és statisztikai fogalmaknak megfelelően.

A minőségjelentésnek akkor is tartalmaznia kell egy adott statisztikai fogalmat, ha az egy statisztikai művelet szempontjából nem releváns. Ebben az esetben fel kell tüntetni a „Nem alkalmazandó” megjelölést.

1. KAPCSOLATTARTÁS

Az adatok vagy metaadatok terén illetékes kapcsolattartó személyek vagy szervezetek és kapcsolattartási adataik.

2. STATISZTIKAI MEGJELENÍTÉS

A felhasználók számára táblázatok, ábrák vagy térképek formájában megjeleníthető, közzétett adatok leírása.

2.1. **Adatleírás**

Az adatállomány fő jellemzőinek ismertetése.

2.2. **Osztályozási rendszerek**

Adott esetben az adatok osztályozásának és bontásának, valamint az európai statisztikai előírásoktól vagy a nemzetközi standardoktól való eltéréseknek a felsorolása.

2.3. **Ágazati lefedettség**

Az adatállomány által lefedett legfontosabb témák ismertetése.

2.4. **Statisztikai fogalmak és meghatározások, beleértve a referencia-időszakot**

A standard fogalommeghatározástól eltérő valamennyi változó listája, megemlítve a használt nemzeti fogalmakat, valamint a nemzeti fogalmak és az egyes adatgyűjtések közötti különbségeket.

2.5. **Statisztikai egységek**

A megfigyelési egységek leírása.

2.6. **Statisztikai sokaság**

Azon statisztikai célsokaság vagy sokaságok leírása, amelyekre az adatállomány vonatkozik, vagyis az a sokaság, amelyre vonatkozóan adatot kell gyűjteni.

2.6.1. *Nem lefedett sokaság(ok)*

Azon részsokaságokra (például a hajléktalanok vagy intézményekben élők) vonatkozó információ, amelyek nem képezik az adatgyűjtés tárgyát, beleértve e sokaságok leírását és legjobb mennyiségi becslését.

2.7. **Referenciaterület**

Azon földrajzi terület leírása, amelyre a mért statisztikai jelenség vonatkozik: a lefedett földrajzi terület, valamint a kizárt régiók listája.

2.8. **Referencia-időszak**

Azon időszak(ok) vagy időpont(ok), amely(ek)re az adott megfigyelés vonatkozik.

3. STATISZTIKAI ADATFELDOLGOZÁS

Az adatokon végzett műveletek, amelyek célja meghatározott szabályok alapján új információk szerzése.

3.1. **Forrásadatok**

A nyers statisztikai adatok forrásának (például adatfelvételek, közigazgatási adatok, egyéb források) leírása. A felhasznált közigazgatási nyilvántartásokat egyértelműen ismertetni kell (forrás, elsődleges cél, esetleges hiányosságok stb).

3.1.1. *Mintavételi keret*

A mintavételi keret eléréséhez vagy létrehozásához használt módszerek leírása.

3.1.2. *Mintavételi terv*

A következő szempontok ismertetése:

– A mintavételi terv típusa (rétegzett, többlépcsős, csoportos, egylépcsős, kétlépcsős)

– Rétegzési és alrétegzési feltételek

– A minta mérete

3.2. **Az adatgyűjtés gyakorisága**

Az adatállomány gyűjtésének gyakoriságára vonatkozó információk.

3.3. **Adatgyűjtés**

Az adatok összegyűjtéséhez használt módszerek (CAPI, CAWI, CATI stb.). Csatolni kell az adatgyűjtéshez használt nemzeti kérdőívet, annak angol nyelvű fordításával együtt.

3.4. **Adatok validálása**

A forrásadatok és a kimeneti adatok ellenőrzésére és validálására használt eljárások leírása, beleértve annak magyarázatát, hogy e validálások eredményeit milyen módon ellenőrzik és használják fel.

3.5. **Adat-összeállítás**

Az adat-összeállítási folyamat leírása (például adatszerkesztés, imputálás, súlyozás, nemválaszolás miatti kiigazítás, kalibrálás, a használt modell stb.). A súlyozás valamennyi szakaszát külön kell ismertetni: mintavételi súlyok kiszámítása, nemválaszolás miatti kiigazítás (a válaszadási arányok eltéréseinek figyelembevételével milyen módon történik a mintavételi súly korrekciója), kalibrálás (a kiigazítás szintje és a kiigazítás során használt változók, alkalmazott módszer), végleges súlyok kiszámítása.

4. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

A szervezeten belül a statisztikai termékek és folyamatok minőségének irányítására létrehozott rendszerek és keretek.

4.1. **Minőségbiztosítás**

A szervezeten belül használt minőségbiztosítási keretrendszer és/vagy minőségirányítási rendszer (pl. EFQM, ISO 9000) leírása.

4.2. **Minőségértékelés**

A statisztikai eredmények általános minőségének leírása, a standard minőségi kritériumok, így a relevancia, pontosság, megbízhatóság, időszerűség, időbeli pontosság, összehasonlíthatóság és koherencia főbb erősségeinek és minőségi hiányosságainak összefoglalásával. Megemlíthetők a minőségi szempontok és a tervezett minőségjavulás közötti kompromisszumok.

5. RELEVANCIA

5.1. **Felhasználói igények**

A felhasználók gyűjtött adatokkal kapcsolatos (bármely új) igényére vonatkozó információk (amennyiben rendelkezésre állnak).

5.2. **Felhasználói elégedettség**

Az adatfelhasználók összegyűjtött és rendelkezésre bocsátott adatokkal kapcsolatos elégedettségének szintjére vonatkozó információ (amennyiben rendelkezésre áll).

5.3. **Teljesség**

A nem továbbított változókkal kapcsolatos meg nem felelés leírása.

6. PONTOSSÁG ÉS MEGBÍZHATÓSÁG

6.1. **Általános pontosság**

Valamely adatállomány vagy tárgykör tekintetében a pontosság értékeléséhez kapcsolódó egyes elemek összefoglalása:

– A statisztikai eredményekben előforduló véletlen hibák és rendszerhibák fő forrásainak leírása a hibák összefoglaló értékelésével együtt, különös tekintettel a fő becslésekre gyakorolt hatásra.

– Adott esetben az adatok felülvizsgálatára vonatkozó szempontok.

6.2. **Mintavételi hiba**

– A pontossági becslések kiszámításához használt módszertan ismertetése.

– A becslések pontosságának mérése az egyedi adatállományok technikai specifikációjának megfelelően.

– Az (EU) 2019/1700 rendelet II. mellékletében említett fő mutatók tekintetében a standard hibák nemzeti, és – amennyiben előírt – regionális szinten (NUTS 2).

6.3. **Nem mintavételi hiba**

6.3.1. *Lefedettségi hiba*

A keretsokaság és a célsokaság közötti eltérés leírása.

– A keret frissítésének gyakorisága és ütemezése.

– A mintavételi keret, valamint a célsokaság és részsokaságok közötti ellentmondásokból eredő hibák (lefedettségi többlet, lefedettségi hiány, osztályozási hiba).

6.3.2. *Mérési hiba*

Az adatgyűjtés során előforduló olyan hibák ismertetése, amelyek következtében a változók rögzített értéke eltér a tényleges értékektől.

– A kérdőív kialakítása és a tesztelés során tett intézkedések leírása (ideértve a multimodális és/vagy többforrású adatgyűjtésből eredő hibák kezelését).

– Az adatfelvevők képzésének ismertetése.

– Proxy-interjúk aránya.

6.3.3. *Nemválaszolásból eredő hiba*

A következők ismertetése:

– A nem válaszoló személyek rendelkezésre álló jellemzői.

– Egység- és tételszintű nemválaszolás aránya.

– Helyettesítési ráták.

– A bruttó mintaméret (eredeti mintaméret), a válaszadásra megfelelő egységek száma és a nettó mintaméret a helyettesítő egységekkel együtt (elért minta mérete).

6.3.4. *Feldolgozási hiba*

A megfelelően megtervezett végrehajtási módszerek hibás végrehajtásából eredő, adatfeldolgozással kapcsolatos hibák leírása, beleértve azok végső adatgyűjtésre gyakorolt hatását is.

– Minőség-ellenőrzések és adatfeldolgozási folyamatok leírása.

– Imputálási eljárások leírása.

– Imputálási arányok.

6.3.5. *A modellhez alkalmazott feltevésekből származó hiba*

Adott esetben: a becslési cél meghatározásához szükséges tárgykörspecifikus modellekből eredő hiba leírása.

6.4. **Szezonális kiigazítás (adott esetben)**

Az adatsorokat befolyásoló szezonális hatások eltávolítására használt statisztikai módszerek ismertetése.

6.5. **Az adatok felülvizsgálatára vonatkozó politika**

A közzétett adatok átláthatóságának biztosítását célzó politikák leírása, ideértve az előzetes adatok összegyűjtést követően végzett felülvizsgálatát.

6.6. **Az adatok felülvizsgálatának gyakorlata**

Tájékoztatás az adatok felülvizsgálatának gyakorlatáról.

7. IDŐSZERŰSÉG ÉS IDŐBELI PONTOSSÁG

Információk az alábbiakról:

– A nemzeti eredmények közzétételének időpontja.

– A terepmunka vége és a Bizottságnak (Eurostat) történő első teljes körűen validált adatszolgáltatás között eltelt napok száma.

– A Bizottságnak (Eurostat) történő első teljes körű adatszolgáltatás időpontja. Amennyiben az adatszolgáltatás időpontja nem felel meg az (EU) 2019/1700 rendeletben meghatározott határidőnek, meg kell indokolni a késedelmet.

8. KOHERENCIA ÉS ÖSSZEHASONLÍTHATÓSÁG

Annak leírása, hogy az adott tárgykörben megállapított követelményeket hogyan teljesítették, beleértve adott esetben a kérdőívtől és a fogalommeghatározásoktól való esetleges eltérések hatását is.

8.1. **Földrajzi összehasonlíthatóság**

Az ország különböző régiói közötti esetleges összehasonlíthatósági problémák ismertetése.

8.2. **Időbeli összehasonlíthatóság**

Az összehasonlítható idősorok hosszára vonatkozó információ, beleértve az idősorokban bekövetkezett esetleges törések éveit és a törések okát.

8.3. **Tárgykörök közötti koherencia**

Valamennyi releváns változó esetében külső forrásokkal való összehasonlítás, amennyiben az érintett tagállamok úgy ítélik meg, hogy ezek a külső adatok kellően megbízhatóak.

8.4. **Koherencia – évesnél gyakoribb és éves statisztikák**

Adott esetben.

8.5. **Koherencia – nemzeti számlák**

Adott esetben.

8.6. **Belső koherencia**

A statisztikai folyamat eredményében esetleg jelentkező koherenciahiányra vonatkozó információ.

9. HOZZÁFÉRHETŐSÉG ÉS ÉRTHETŐSÉG

Információk az alábbiakról:

– A közzététel formái.

– A módszertanra és a minőségre vonatkozó dokumentáció.

10. KÖLTSÉGEK ÉS TERHEK

Adatszolgáltatói teher, valamint az adatgyűjtéssel és a statisztikai termék előállításával kapcsolatos költségek, amennyiben rendelkezésre állnak. Meg kell állapítani a háztartási adatfelvétel átlagos időtartamát. Amennyiben lehetséges és releváns, a háztartási adatfelvétel időtartamát az adatgyűjtés módja szerinti bontásban kell jelenteni.

11. AZ ADATOK BIZALMAS KEZELÉSE

Az adatok tulajdonjogára vonatkozó információ, mely meghatározza, hogy az adat jogosulatlan közzététele milyen mértékben sérelmes vagy káros az adatforrásra vagy más érintett félre nézve.

– Az adatok bizalmas kezelésére vonatkozó elvek leírása. Az európai uniós jogszabályokon kívül az adatokra alkalmazandó, a bizalmas információk statisztikai célú kezelése szempontjából releváns rendelkezések ismertetése.

– Adatok bizalmas kezelése – adatkezelés: a mikro- és makroadatok (beleértve a táblázatos adatokat is) kezelésére vonatkozó szabályok általános leírása, tekintettel a bizalmas információk statisztikai célú kezelésére.

12. MEGJEGYZÉS

A minőségjelentés tartalmazhat további ismertető szöveget.